

Zdokonalování činnosti politického aparátu při nácvicích bojové a mobilizační pohotovosti

Obranná funkce, kterou uskutečňuje socialistický stát, nevyplyvá z vnitřních potřeb socialistické společnosti, ale z rozporů světového vývoje, z existence imperialismu, který usiluje všemi silami a prostředky likvidovat socialismus a obnovit panství kapitalismu na celém světě.

Tato funkce zahrnuje opatření k zabezpečení obranné schopnosti země v míru i ve válce na všech úsecích hospodářského života, zejména budování ozbrojených sil a zvyšování jejich bojové a mobilizační pohotovosti v souladu se současnými požadavky. Složitost však spočívá v tom, že tyto úkoly je nutné zabezpečovat ve stále napjatější mezinárodně politické situaci.

Celá tato oblast je tedy zákonitě ve středu pozornosti vojskopolitické linie strany a ČSLA.

Ze stupňovaného úsilí, které směřuje k vojenské konfrontaci se socialistickými státy, je možné učinit závěr, že tyto tendence budou v politice Západu i nadále převažovat. V této situaci úkolem prvořadého významu je bojová a mobilizační pohotovost vojsk a místních vojenských správ, jako rozhodujícího faktoru k zabezpečení obrany socialistické vlasti. V tomto smyslu je tedy bojová pohotovost a připravenost armád socialistických států objektivní nutností, která sehrává rozhodující úlohu v boji za udržení světového míru.

Trvalé zabezpečování vysoké bojové a mobilizační pohotovosti klade však nebývalé nároky na úroveň organizátorské práce velitelského sboru, ale i na práci politického aparátu na všech stupních. Ze-

jména náročné úkoly vystupují před velitelský sbor a politické pracovníky v souvislosti s prosazením zásad nové Směrnice pro uvádění ČSLA do bojové pohotovosti a náročnějších požadavků na činnost jednotlivých zvláštních skupin, kterými se zabezpečuje počáteční činnost orgánů velení, vojsk a místních vojenských správ.

Základní podmínkou zabezpečení bojové a mobilizační pohotovosti v nových podmínkách je, aby velitelský sbor i političtí pracovníci pochopili všechny změny v obsahu jednotlivých stupňů bojové pohotovosti, které vyplývají z nové směrnice a tyto uplatnili zejména v obsahu činnosti orgánů velení, kromě toho i vojsk a místních vojenských správ. To je však jen část opatření, i když velmi důležitá. Je nutné vidět, že bojová a mobilizační pohotovost svým obsahem a rozsahem zasahuje všechny oblasti života armády, přičemž je neodělitelně spjata s celým procesem výchovy a výcviku vojsk a tvoří jádro činnosti velitelů, štábů, politických pracovníků, stranických i svazáckých organizací. Přitom zabezpečovat úkoly bojové a mobilizační pohotovosti znamená nejen cilevě domě a konkrétně řešit vojskoodbornou, organizační a materiální stránku, ale stejně tak konkrétně a na patřičné úrovni řešit i otázky spojené s formováním morálních vlastností všech vojáků.

Hovoříme-li o politické bdělosti jako nutném předpokladu při zabezpečování náročných úkolů bojové pohotovosti a připravenosti, musíme mít na zřeteli tu skutečnost, že vědomí politické bdělosti má pro tuto rozhodující oblast činnosti praktický význam jen tehdy, pronikne-li do vědomí,

jednání a morálky všech vojáků. Neméně důležitým úkolem je zabezpečit takovou připravenost lidí, která by podstatně omezovala možnosti negativních politických a psychických vlivů.

Na další upevňování nepřetržité bojové a mobilizační pohotovosti má významný vliv účinná stranickopolitická práce, kterou řídí všichni velitelé, političtí pracovníci a stranické organizace. Zvláštní úkol jí připadá zvláště v současném období, kdy je nutné prosadit nové požadavky v obsahu bojové a mobilizační pohotovosti, ale i při všech změnách ve složení orgánů velení, skupin, pracovišť, jednotek a útvarů.

Důležitou úlohu při zabezpečování vysoké úrovně bojové a mobilizační pohotovosti mají pochopitelně nácviky činnosti i všechna praktická zaměstnání k uvádění vojsk a místních vojenských správ do jednotlivých stupňů. Kvality a efektivnosti těchto nácviků a zaměstnání je možné dosáhnout všestrannou přípravou velitelského sboru, politického aparátu i jednotlivých zvláštních skupin na základě zpracované dokumentace a metodik činnosti, promyšleným postupem, ale i rozsahem a vysokou úrovní jednotlivých nácviků.

Tento přístup si vynucuje současný stav, který na základě získaných poznatků potvrzuje tu skutečnost, že se mnohdy postrádá promyšlené plnění těchto úkolů, chybí stanovení dílčích postupných nácviků a jejich cílevědomé metodické řízení. Příprava omezená např. jen na zvláštní skupiny, spojek pro vyzkoušení vojáků i záloh povolávaných do organizačního jádra a podobně, nemohou zabezpečit požadavek posloupnosti nácviků od jednotlivých částí až po komplexní nácvik, jehož výsledkem má být dosažení celkové sladění všech činností při uvádění vojsk do bojové a mobilizační pohotovosti.

Tuto skutečnost je nutné mít na zřeteli nejen po zpracování (upřesňování) dokumentace a činnosti, ale i při všech změnách ve složení kolektivů, skupin a pracovišť, zejména po odchodu vojinů a poddůstojníků 2. ročníku a po příchodu nováčků. To se mnohdy plně nedoceňuje. V tom jsou zdroje zkvalitnění celého procesu příprav na činnost při uvádění vojsk do jednotlivých stupňů bojové pohotovosti. Zvláštní pozornost přitom vyžaduje zaměřit se na dosažení požadované sladění a připravenosti orgánů velení tak, jak to stanoví nová směrnice.

Proto požadavky na zabezpečování bojové a mobilizační pohotovosti si vynucují hlubší zamyšlení a rozpracování nejučelnějšího procvičování jednotlivých oblastí,

činností i celého systému uvádění vojsk a místních vojenských správ do jednotlivých stupňů bojové pohotovosti, s přihlédnutím na možné složité podmínky.

Do popředí zvláště vystupují úkoly a opatření v politickém zabezpečení, jako souhrn opatření velitelů, politického aparátu a stranických organizací, rozpracovaných v řídících a v prováděcích dokumentech. Jde o taková, která mají zabezpečit splnění úkolů při přechodu z mírového na válečný stav a tvoří komplex politických opatření, jejichž cílem je přes působení na vědomí motivovat jednání, přistup vojáků a ovlivňovat tak kvalitu jejich činnosti. Jde o náročnou a odpovědnou práci zejména proto, že při nácvicích, ani při všech ostatních cvičeních spojených s nástupem záloh, není možné vytvořit podmínky a situace, které by nutně vznikly při realizaci mimořádných opatření a které by jednání všech vojáků, ale i záloh a všeho obyvatelstva rozhodným způsobem ovlivňovaly.

Jaké jsou tedy požadavky na práci politického aparátu při realizaci úkolů nácviků, které mají zabezpečit postupné procvičování a sladování činnosti jednotlivých úseků a oblastí práce orgánů velení, zvláštních skupin a jednotek k tomu, aby bylo dosaženo požadovaného stupně připravenosti realizovat úkoly jednotlivých stupňů bojové pohotovosti v komplexu a ve stanovených časových normách?

Rozhodujícím úkolem v činnosti politického aparátu při nácvicích bojové pohotovosti i při ostatních praktických zaměstnáních je dosažení především všestranné znalosti zásad uvádění orgánů velení, vojsk a místních vojenských správ do bojové a mobilizační pohotovosti. Mít přehled o činnosti všech zvláštních skupin a znát podmínky, ve kterých se tyto úkoly mají realizovat. V tom je záruka, že stanovená a dále upřesňovaná stranickopolitická opatření budou reálná, v souladu se zásadami uvádění štábů a vojsk do jednotlivých stupňů bojové pohotovosti.

Důležitý úkol spočívá v tom, že politický aparát bude mít ujasněnou vlastní činnost a stanovena opatření, která bude realizovat v průběhu jednotlivých nácviků, při kterých bude současně sledovat:

— realnost připravených stranickopolitických opatření, zakotvených v dokumentaci příslušného stupně bojové pohotovosti, a jak se tato promítají v konkrétní situaci,

— připravenost politických pracovníků a všech náčelníků zvláštních skupin a velitelů jednotek k jejich realizaci,

— přístupy ostatních vojáků v průběhu nácviků a jejich celkovou připravenost.

Má-li tedy politický aparát účinně vstupovat do procesu nácviků a ostatních praktických zaměstnání v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti, musí být připraven nejen sám plnit stanovené úkoly, ale společně s veliteli a náčelníky být schopen posuzovat úroveň jednotlivých činností, přístupů a připravenost jednotlivých vykonavatelů, zvláštních skupin, činnost náčelníků pracovišť, velitelů jednotek i podřízených politických pracovníků. Současně postřehnout i různé chyby, problémy a nedostatky. Poznatky však ukazují, že ujasnění postupu a činnosti při nácvicích v tomto pojetí není zpravidla docenováno. Postrádá se tím potřebné cílevědomost v dalším upřeshňování vlastních stranicko-politických opatření na příslušném stupni bojové pohotovosti, zvláště při vyvození závěrů pro přípravu vykonavatelů, ale i pro obsah ideově výchovné práce v dalším období.

V neposlední míře úkolem politického aparátu je, společně s velitelským sborem sledovat a vyhodnocovat morálně politickou připravenost příslušníků orgánů velení, zvláštních skupin a jednotek. Na základě těchto poznatků pak přijímat společná a pohotovostní stranickopolitická opatření, realizovaná v družném úsilí velitelských a politických orgánů, stranických a svazáckých organizací. Zabezpečit tak, aby svým obsahem byly v dalším ovlivňovány přístupy všech vojáků k iniciativnímu plnění úkolů, k prohlubování politického uvědomění a k odstraňování různých forem uspokojování nebo i pasivity.

Výsledků nácviků (cvičení) musí být plně využito k postupnému dosažení připravenosti realizovat úkoly bojové a mobilizační pohotovosti v celém komplexu a bez nedostatků, které by vedly k prodlužování časových norem, popřípadě i k nesplnění stanovených úkolů. Zvýšenou pozornost je proto nutné věnovat využití všech poznatků k včasnému řešení problémů a chyb, které vznikají převážně z různých subjektivních příčin. Proto trvalým úkolem velitelů, štábů a politického aparátu je bezprostředně po nácviku (cvičení) nebo mobilizační rozehře společně výsledky projednat a přijmout konkrétní velitelská, odborná, technická a stranickopolitická opatření. V tom si situace vyžaduje dosáhnout podstatného obratu vzhledem k tomu, že nedostatky při nácvicích se mnohdy jen registrují, avšak jejich řešení je nedůsledné. Tím jsou pochopitelně vytvořeny podmínky jejich možného opakování.

V neposlední míře do procesu zabezpečení využití poznatků nácviků (cvičení) a řešení všech problémů a nedostatků je zároveň nutné zainteresovat všechny komunisty a stranické organizace, zejména na štábech všech stupňů. Tento požadavek bezprostředně vyplývá ze Směrnic pro práci organizací KSČ v ČSLA s. 5, kde se uvádí: "... Organizace KSČ pokládají za svůj významný úkol... mobilizovat vojáky k vzornému plnění úkolů bojové a politické přípravy, k dosahování vysoké úrovně bojové pohotovosti a bojové bdělosti ...". Zkušenosti potvrzují, že projednávání přístupů komunistů k realizaci úkolů bojové a mobilizační pohotovosti na stranických jednáních, zejména ZO KSČ na štábech, přispívá ke zkvalitňování této důležité činnosti orgánů velení a vojsk.

Zabezpečit tedy požadovaný růst kvality celého procesu uvádění vojsk a místních vojenských správ do bojové pohotovosti, s důrazem na orgány velení, předpokládá cílevědomé řešení postupných nácviků jednotlivých činností, v závislosti na příslušném stupni bojové pohotovosti.

Úkoly bojové a mobilizační pohotovosti jsou rozsáhlé a různorodé. Plně odrážejí mnohotvárnost a spjatost s rozličnými činiteli sociálně politického i vojenskotechnického charakteru. V souladu s obsahem nové Směrnic pro uvádění ČSLA do bojové pohotovosti nutně vystupuje požadavek na prosazení náročných úkolů do praktické činnosti velitelského sboru a politického aparátu.

Dosavadní poznatky však jednoznačně ukazují, že prosadit požadované úkoly a dosáhnout požadovaného obratu znamená především dosáhnout změny v přístupech velitelů, odborných náčelníků i politického aparátu při organizování jednotlivých nácviků (praktických zaměstnání) v této oblasti, jejich cílevědomé řízení a vyhodnocování. Na základě toho zdokonalovat celý proces uvádění vojsk a místních vojenských správ do bojové pohotovosti s důrazem na orgány velení, zvláštní skupiny a jednotky.

Náročné požadavky nové Směrnic pro uvádění ČSLA do bojové pohotovosti vyžadují zkvalitnit úroveň stranickopolitické práce na které kromě politického aparátu a stranických organizací se musí podílet i všichni velitelé. Obsah stranickopolitické práce je nutné orientovat k dosažení uvědomělého ztotožnění se všech vojáků s požadavky bojové pohotovosti a jejich odhodlání odpovědně a kvalitně je uskutečňovat.